

ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

ให้ทุกที่ มีแต่รอยยิ้ม

Ldc

15. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

1. ความเห็นของผู้สอบบัญชี

1.1 ชื่อผู้สอบบัญชีสำหรับงบการเงินของบริษัทฯ

สำหรับงบการเงินของบริษัทฯ ในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

นางสาวสุภาภรณ์ มั่งจิตร ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 8125

บริษัท สอบบัญชี ดี ไอ เอ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด จำกัด (อยู่ในรายชื่อผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์)

สำหรับงบการเงินของบริษัทฯ ในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

นางสาวสุภาภรณ์ มั่งจิตร ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 8125

บริษัท สอบบัญชี ดี ไอ เอ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด จำกัด (อยู่ในรายชื่อผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์)

สำหรับงบการเงินของบริษัทฯ ในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

นางสาวสุภาภรณ์ มั่งจิตร ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 8125

บริษัท สอบบัญชี ดี ไอ เอ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด จำกัด (อยู่ในรายชื่อผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์)

1.2 สรุปรายงานการสอบบัญชีในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2560 - 2562)

ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นสำหรับงบการเงินในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ดังนี้

รายงานของผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขว่า งบการเงินของบริษัทฯ แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นสำหรับงบการเงินในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 ดังนี้

รายงานของผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขว่า งบการเงินของบริษัทฯ แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นสำหรับงบการเงินในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 ดังนี้

รายงานของผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขว่า งบการเงินของบริษัทฯ แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

2. งบการเงิน

ตารางสรุปฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

(1) งบแสดงฐานะการเงิน : บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน)

หน่วย: ล้านบาท

งบแสดงฐานะการเงิน	สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560	
	ตรวจสอบแล้ว		ตรวจสอบแล้ว		ตรวจสอบแล้ว	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	52.76	15.51%	63.92	16.83%	53.10	12.58%
เงินลงทุนชั่วคราว	25.37	7.46%	25.00	6.58%	40.00	9.47%
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	11.41	3.35%	7.01	1.85%	5.81	1.37%
สินค้าคงเหลือ	20.34	5.98%	15.52	4.09%	15.14	3.58%
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	109.87	32.29%	111.45	29.35%	114.05	27.01%
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน	0.15	0.04%	0.15	0.04%	0.15	0.04%
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	138.20	40.62%	149.96	39.49%	166.54	39.44%
สินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว	71.47	21.00	99.17	26.11	109.04	25.82%
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	2.26	0.66%	1.03	0.27%	1.73	0.41%
เงินวางที่ศาล	0.00	0.00%	0.00	0.00%	5.90	1.40%
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	7.72	2.27%	2.07	0.55%	8.86	2.10%
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	10.58	3.11%	15.95	4.20%	16.01	3.79%
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	230.37	67.71%	268.33	70.65%	308.23	72.99%
รวมสินทรัพย์	340.25	100.00%	379.77	100.00%	422.27	100.00%

งบแสดงฐานะการเงิน	สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560	
	ตรวจสอบแล้ว		ตรวจสอบแล้ว		ตรวจสอบแล้ว	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น						
หนี้สินหมุนเวียน						
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	80.11	23.54%	81.85	21.55%	72.25	17.11%
ส่วนของหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	0.68	0.20%	11.84	3.12%	7.64	1.81%
รวมหนี้สินหมุนเวียน	80.79	23.74%	93.69	24.67%	79.90	18.92%
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน	0.00	0.00%	0.68	0.18%	12.45	2.95%
ประมาณการหนี้สินจากคดีความ	0.00	0.00%	0.00	0.00%	6.63	1.57%
ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	5.58	1.64%	4.44	1.17%	1.72	0.41%
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	5.58	1.64%	5.11	1.35%	20.80	4.93%
รวมหนี้สิน	86.37	25.38%	98.81	26.02%	100.70	23.85%
ส่วนของผู้ถือหุ้น						
ทุนเรือนหุ้น						
ทุนจดทะเบียน						
หุ้นสามัญ 600,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.25 บาท	150.00	44.09%	150.00	39.50%	150.00	35.52%
ทุนที่ออกและชำระแล้ว						
หุ้นสามัญ 600,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.25 บาท	150.00	44.09%	150.00	39.50%	150.00	35.52%
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	335.81	98.70%	335.81	88.42%	335.81	79.52%
กำไร(ขาดทุน)สะสม						
จัดสรรแล้ว						
ทุนสำรองตามกฎหมาย	1.30	0.38%	1.30	0.34%	1.30	0.31%
ยังไม่ได้จัดสรร	-233.24	-68.55%	-206.15	-54.28%	-165.54	-39.20%
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	253.88	74.62%	280.97	73.98%	321.58	76.15%
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	340.25	100.00%	379.77	100.00%	422.27	100.00%

(2) งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ : บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน)

หน่วย : ล้านบาท

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560	
	ตรวจสอบแล้ว		ตรวจสอบแล้ว		สอบทานแล้ว	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
รายได้จากการบริการ	540.75	98.62%	472.04	97.36%	391.84	97.29%
ต้นทุนบริการ	(487.80)	(88.97)%	(443.49)	(91.47)%	(390.38)	(96.93)%
กำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น	52.95	9.66%	28.55	5.89%	1.45	0.36%
รายได้อื่น	7.54	1.38%	12.81	2.64%	10.91	2.71%
รวมรายได้	548.29	100.00%	484.85	100.00%	402.74	100.00%
กำไรก่อนค่าใช้จ่าย	60.49	11.03%	41.36	8.53%	12.36	3.07%
ต้นทุนในการจัดจำหน่าย	(19.82)	(3.61)%	(24.33)	(5.02)%	(22.31)	(5.54)%
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(73.10)	(13.33)%	(47.46)	(9.79)%	(44.71)	(11.10)%
รวมค่าใช้จ่าย	(92.92)	(16.95)%	(71.78)	(14.80)%	(67.02)	(16.64)%
กำไร(ขาดทุน)ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้	(32.42)	(5.91)%	(30.42)	(6.27)%	(54.66)	(13.57)%
ต้นทุนการเงิน	(0.31)	(0.06)%	(0.69)	(0.14)%	(0.93)	(0.23)%
รายได้(ค่าใช้จ่าย)ภาษีเงินได้	5.65	1.03%	(7.33)	(1.51)%	(4.89)	(1.21)%
กำไร(ขาดทุน)สำหรับปี	(27.09)	(4.94)%	(38.44)	(7.93)%	(60.48)	(15.02)%
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จ						
ผลกำไร(ขาดทุน)จากการประมาณการตามหลัก						
คณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์	0.00	0.00%	(2.71)	(0.56)%	(0.09)	(0.02)%
พนักงาน						
ภาษีเงินได้เกี่ยวกับองค์ประกอบของกำไร(ขาดทุน)	0.00	0.00%	0.54	0.11%	0.02	0.00%
เบ็ดเสร็จอื่น						
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม สำหรับปี	(27.09)	(4.94)%	(40.61)	(8.38)%	(60.55)	(15.03)%
กำไรต่อหุ้น						
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	(0.05)		(0.06)		(0.10)	

(3) งบกระแสเงินสด : บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน)

หน่วย : ล้านบาท

งบกระแสเงินสด	ปี 2562	ปี 2561	ปี 2560
	ตรวจสอบแล้ว	ตรวจสอบแล้ว	ตรวจสอบแล้ว
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
กำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้	(32.74)	(31.11)	(55.59)
รายการปรับกระทบกำไร(ขาดทุน)เป็นเงินสดรับ(จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงาน			
สินทรัพย์บั่นพื้นที่เช่าระยะยาวตัดจ่าย	11.86	12.58	12.82
ค่าเสื่อมราคา	22.02	21.80	22.29
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนตัดจำหน่าย	0.45	0.61	0.62
ประมาณการหนี้สินจากคดีความ	0.00	(6.63)	1.26
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	1.23	0.22	0.23
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	0.21	0.29	0.09
ตัดจ่ายงานระหว่างทำเป็นค่าใช้จ่าย	0.00	0.00	0.03
ตัดจ่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็นค่าใช้จ่าย	0.00	0.30	0.00
ค่าเผื่อการลดมูลค่าสินค้า	0.00	0.27	0.00
รายได้รอรับรู้	0.00	(1.17)	0.00
ขาดทุนจากการปิดสาขา	3.38	0.00	0.00
ขาดทุนจากการลดมูลค่าสินทรัพย์	23.33	0.00	0.00
ภาษีเงินได้ตัดจ่าย	0.00	0.00	0.99
ต้นทุนทางการเงิน-ดอกเบี้ยจ่าย	0.31	0.69	0.93
กำไร(ขาดทุน)จากการจำหน่ายและตัดจำหน่ายทรัพย์สิน	0.02	0.17	(0.28)
กำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	30.08	(1.98)	(16.62)
สินทรัพย์ดำเนินงาน(เพิ่มขึ้น) ลดลง			
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(4.61)	(1.49)	(1.29)
สินค้าคงเหลือ	(4.82)	(0.65)	0.05
เงินวางที่ศาล	0.00	5.90	(0.80)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	5.85	0.58	0.97
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)			
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(2.98)	12.18	9.03
เงินสดรับ(จ่าย)จากการดำเนินงาน	23.52	14.54	(8.66)
ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน	(0.09)	(0.21)	(0.08)
จ่ายดอกเบี้ย	(0.31)	(0.69)	(0.93)
จ่ายภาษีเงินได้	(0.47)	(0.52)	(0.25)
เงินสดสุทธิได้มา(ใช้ไป)จากกิจกรรมดำเนินงาน	22.65	13.11	(9.92)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
เงินสดรับ(จ่าย)เงินลงทุนระยะสั้น	(0.37)	15.00	15.00
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค่าประกัน	(0.00)	(0.00)	(0.01)
เงินสดจ่ายซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	(15.30)	(4.56)	(6.70)
เงินสดจ่ายเจ้าหนี้ค่าทรัพย์สิน	(0.83)	(2.24)	(13.83)
เงินสดรับจากการขายอุปกรณ์	0.02	0.00	0.36
เงินสดจ่ายค่าสินทรัพย์เบ็ดเสร็จที่เช่าระยะยาว	(3.81)	(2.71)	(2.53)
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(1.68)	(0.21)	(0.39)
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมลงทุน	(21.97)	5.28	(8.10)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
เงินสดจ่ายชำระหนี้สินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน	(11.84)	(7.57)	(6.99)
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมจัดหาเงิน	(11.84)	(7.57)	(6.99)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	(11.16)	10.81	(25.01)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	63.92	53.10	78.12
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสิ้นปี	52.76	63.92	53.10

(4) อัตราส่วนทางการเงิน : บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	หน่วย	ปี 2562	ปี 2561	ปี 2560
		ตรวจสอบแล้ว	ตรวจสอบแล้ว	ตรวจสอบแล้ว
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity ratio)				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	1.13	1.19	1.43
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	เท่า	1.11	1.02	1.24
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด	เท่า	0.26	0.15	(0.12)
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	เท่า	58.71	73.67	75.33
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	วัน	6.22	4.95	4.85
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	เท่า	27.21	28.93	25.75
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	วัน	13.42	12.62	14.18
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	เท่า	6.02	5.76	5.28
ระยะเวลารับชำระหนี้	วัน	60.59	63.41	69.07
Cash Cycle	วัน	(40.96)	(45.84)	(50.05)

อัตราส่วนทางการเงิน	หน่วย	ปี 2562	ปี 2561	ปี 2560
		ตรวจสอบแล้ว	ตรวจสอบแล้ว	ตรวจสอบแล้ว
<u>อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหากำไร</u> (Profitability Ratio)				
อัตรากำไรขั้นต้น	ร้อยละ	9.79	6.05	0.37
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	ร้อยละ	(5.01)	(8.14)	(15.44)
อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	(4.94)	(7.93)	(15.02)
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	ร้อยละ	(10.13)	(12.76)	(17.19)
<u>อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน</u> (Efficiency Ratio)				
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	ร้อยละ	(9.01)	(7.59)	(12.03)
ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	ร้อยละ	3.14	(1.31)	(8.62)
อัตราการหมุนของสินทรัพย์	เท่า	1.52	1.21	0.89
<u>อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน</u> (Financial Policy Ratio)				
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	0.34	0.35	0.31
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	เท่า	(103.75)	(43.85)	(58.57)
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน(cash basis)	เท่า	0.62	0.76	(0.33)
อัตราการจ่ายเงินปันผล	ร้อยละ	N/A	N/A	N/A

14. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

ภาพรวมและเหตุการณ์สำคัญ

ภาพรวมของอุตสาหกรรมทันตกรรมมีการแข่งขันสูงเพราะมีคลินิกทำฟันเกิดขึ้นมากมาย และมีการแข่งขันทางด้านราคา จากผลการสำรวจภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติพบว่า สุขภาพช่องปากโดยรวมของคนไทยดีขึ้น แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันคนไทยหันมาใส่ใจในสุขภาพช่องปากมากขึ้น ส่งผลให้มีความต้องการ (Demand) ที่ต้องการเข้าถึงบริการทางทันตกรรมมากขึ้น อย่างไรก็ตามในการรักษาทางทันตกรรมจะมีค่าใช้จ่ายสูงหากต้องการได้รับการรักษาที่ได้มาตรฐาน ทั้งอุปกรณ์และบุคลากร จึงอาจจะไม่ใช่คลินิกทันตกรรมที่ให้บริการด้วยค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด และจากการที่ผู้บริโภคมีความรู้และให้ความสำคัญกับมาตรฐานการรักษาและบริการมากขึ้น LDC เป็นคลินิกทันตกรรมที่มีคุณภาพไม่แพ้โรงพยาบาลเอกชนที่ได้มาตรฐานในอัตราค่าใช้จ่ายที่ยอมรับได้ ซึ่งสิ่งที่บริษัทฯ ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นตลอดมาคือคุณภาพการให้บริการภายใต้ทันตแพทย์เฉพาะทาง ด้วยอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์ที่มีมาตรฐาน และระบบความปลอดภัยของผู้รับบริการเป็นสำคัญยึดมั่นและให้ความสำคัญ

โดยบริษัทฯ มีนโยบายที่จะรักษาคุณภาพมาตรฐาน โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางจึงมีนโยบายพัฒนากระบวนการภายในให้สอดคล้องตามแนวทาง Dental Safety Goals and Guidelines 2015 เพื่อยืนยันรับรองฯ ซึ่งเมื่อต้นปี 2561 ทันตแพทยสภาและกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ได้มีพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านประเมินโครงการคลินิกทันตกรรมคุณภาพของไทย ซึ่ง LDC เป็นหนึ่งในสถานประกอบการที่ผ่านการรับรอง TDCA ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งทำให้ผู้รับบริการเชื่อมั่นได้ว่าจะได้รับการทางด้านทันตกรรมที่ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยตามแนวทาง “Dental Safety Goals and Guidelines 2015” โดยที่บริษัทฯ ยังคงมุ่งมั่นรักษามาตรฐานการดำเนินงานโดยตระหนักถึงคุณภาพในการให้บริการและมีแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้เกิดความน่าเชื่อถือและสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ จนทำให้ผลการดำเนินงานเติบโตได้อย่างต่อเนื่องเรื่อยมา

นอกจากนี้ด้วยนโยบายมุ่งเน้นยกระดับความสุขของบุคลากรภายใต้โครงการ “Internal Happiness” ที่เกิดจากบริษัทฯ ตระหนักถึงธุรกิจที่ต้องพึ่งพิงฝีมือแรงงาน ภายใต้สมมติฐาน ‘พลังความสุขจากภายใน’ จึงนำแนวคิดดังกล่าวไปใช้บริหาร ด้วยการพิจารณายกระดับปรับปรุงผลประโยชน์ต่างๆ ทั้งในส่วนของค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูลให้กับพนักงานให้เอื้อต่อขวัญกำลังใจ ให้เหมาะสมกับการเติบโตของธุรกิจอย่างแท้จริง ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะที่สำคัญให้กับพนักงาน ส่งผลให้รายได้จากการดำเนินงานเติบโตขึ้นเป็นลำดับจนถึงปัจจุบัน

โดยในปี 2562 บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน) มีรายได้รวมเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน 63.44 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.08 ซึ่งรายได้หลักของบริษัทฯ มาจากคลินิกทันตกรรม 31 สาขาทั่วประเทศไทย นอกจากนี้บริษัทฯ ยังมีธุรกิจท่องเที่ยวภายใต้ชื่อ “LDC Silver Stone” ซึ่งเริ่มดำเนินการในไตรมาสที่ 3 ปี 2560โดยมีรายได้เติบโตขึ้นเป็นลำดับ อย่างไรก็ตามในภายหลัง บริษัทฯ ได้ทบทวนผลการดำเนินงานแล้วพบว่าธุรกิจท่องเที่ยวในรูปแบบที่บริษัทฯ ดำเนินงานนั้นมีการแข่งขันสูงประกอบกับลูกค้ามีอำนาจต่อรองสูง ทำให้ต้นทุนในการดำเนินงานสูงขึ้นเช่นเดียวกัน

ปี 2563 บริษัทฯ มีเป้าหมายให้ทุกสายธุรกิจทำกำไร ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบหลายด้านแล้ว จึงตัดสินใจหยุดดำเนินงานธุรกิจท่องเที่ยว แอลดีซี ซิลเวอร์สโตน มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 ซึ่งนับว่าเป็นการตัดสินใจถูกเวลาเนื่องจากปี 2563 เป็นวิกฤตของธุรกิจท่องเที่ยวเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ในปัจจุบันบริษัทฯ มีศูนย์ทันตกรรมที่เปิดให้บริการครบทั้ง 30 สาขา โดยเป็นสาขาที่เปิดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลรวม 20 สาขาดังนี้ สาขาลาดพร้าว 89 สาขารามคำแหง 135 สาขารามอินทรา 37 (กม.4) สาขาแจ้งวัฒนะ สาขาศรีนครินทร์ สาขาอ่อนนุช สาขาราชพฤกษ์ สาขารังสิต สาขาเพชรเกษม สาขาพระราม 2 สาขาบางนา 5 สาขาบางใหญ่ สาขานวมินทร์ สาขาสะพานใหม่ สาขาเสรีไทย สาขาถนนเพชรบุรี สาขารามอินทรา(กม.10) สาขาคลองเตย และสาขาสายไหม ซึ่งทำเลที่ตั้งของสาขาที่เปิดให้บริการนั้นครอบคลุมพื้นที่ชุมชนกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสมุทรปราการ นอกจากนี้บริษัทฯ ยังเปิดสาขาให้บริการในต่างจังหวัดอีก 11 สาขา โดยมีทำเลที่ตั้งอยู่บนถนนสายหลักและเป็นย่านเศรษฐกิจสำคัญ ดังนี้ สาขามุกดาหาร สาขานครพนม สาขานครราชสีมา สาขามหาสารคาม สาขาเชียงราย สาขาอุบลราชธานี สาขาเชียงใหม่ สาขานครศรีธรรมราช สาขาลำปาง และสาขาอุดรธานี (ปิดดำเนินการสาขานครสวรรค์ ในไตรมาส 3/2562)

สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2562 บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน) บริษัทฯ มีรายได้จากการบริการทางการแพทย์รวมกับรายได้ท่องเที่ยวเติบโตเพิ่มขึ้น และเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา มีอัตราเติบโตร้อยละ 20.47 ซึ่งการเพิ่มขึ้นของรายได้ดังกล่าวเป็นผลจากนโยบายของบริษัทฯ ในการขยายสาขาที่มุ่งเน้นการรักษาโดยทันตแพทย์เฉพาะทางเพื่อให้กลุ่มผู้รับบริการสามารถเข้าถึงการบริการของศูนย์ทันตกรรมได้สะดวกมากขึ้น ร่วมกับความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์และวัสดุทางทันตกรรม ซึ่งร้อยละ 90 เป็นการนำเข้าจากยุโรปและอเมริกา ภายใต้ระบบการจัดการที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกสาขา ร่วมกับภาพลักษณ์ที่ดีในการให้บริการทั้งในด้านของคุณภาพ สภาพแวดล้อม และการอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจสูงสุด ประกอบกับสาขาที่เปิดให้บริการในต่างจังหวัดเป็นที่รู้จักและยอมรับเพิ่มมากขึ้นทำให้มีจำนวนผู้รับบริการมากขึ้น นอกจากนี้รายได้จากการขายสินค้าของบริษัทฯ ก็มีอัตราเติบโตเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 32.21

1. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

1.1 ตารางแสดงผลการดำเนินงานปี 2560 – 2562

หน่วย : ล้านบาท	2560		2561		2562	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
รายได้ทางทันตกรรม	386.72	98.70	456.03	96.61	506.33	93.63
รายได้หลักอื่น ๆ	5.11	1.30	16.00	3.39	34.42	6.37
รวมรายได้จากการให้บริการ	391.84	100.00	472.04	100.00	540.75	100.00
ต้นทุนบริการ	-390.38	-99.63	-443.49	-93.95	-487.80	-90.21
กำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น	1.45	0.37	28.55	6.05	52.95	9.79
รายได้อื่น	10.91	2.78	12.81	2.71	7.54	1.40
ต้นทุนในการจัดจำหน่าย	-22.31	-5.69	-24.33	-5.15	-19.82	-3.66
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	-44.71	-11.41	-47.46	-10.05	-73.10	-13.52
ต้นทุนทางการเงิน	-0.93	-0.24	-0.69	-0.15	-0.31	-0.06
กำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้	-55.59	-14.19	-31.11	-6.59	-32.74	-6.05
รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ภาษีเงินได้	-4.89	-1.25	-7.33	-1.55	5.65	1.04
กำไร(ขาดทุน)สำหรับปี	-60.48	-15.44	-38.44	-8.14	-27.09	-5.01
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	-0.07	-0.02	-2.17	-0.46	0.00	0.00
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม สำหรับปี	-60.55	-15.45	-40.61	-8.60	-27.09	-5.01

1.2 การวิเคราะห์ในรายละเอียดแยกแต่ละประเภทรายได้

ก. รายได้จากการให้บริการทางการแพทย์ จำแนกตามประเภทรายได้

1.2.1 รายได้ทางทันตกรรม ปี 2560 – 2562

หน่วย : ล้านบาท

รายได้ทางทันตกรรม	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
รายได้ค่ารักษาทางการแพทย์	380.35	442.26	478.45
ค่าบริการทางการแพทย์	10.28	16.18	24.70
รายได้ค่ายาและเวชภัณฑ์	0.91	0.98	0.86
รายได้ค่าวัสดุอื่น	1.19	1.35	1.14
รายได้ค่า X-Ray	8.62	10.09	11.30
ส่วนลดจ่าย	(14.63)	(14.83)	(10.13)
รวม	386.72	456.15	506.33

1.2.1 (1) รายได้ทันตกรรมแยกสาขากรม./ปริมณฑล และต่างจังหวัด

หน่วย : ล้านบาท

รายได้ทางทันตกรรม	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
สาขากรม./ปริมณฑล ¹	341.96	383.93	419.08
สาขาต่างจังหวัด ²	44.76	72.10	87.24
รวม	386.72	456.03	506.33

หมายเหตุ

¹ สาขากรม/ปริมณฑล จำนวน 20 สาขา เป็นสาขาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่เปิดให้บริการก่อนปี 2559 ได้แก่ สาขาลาดพร้าว รามคำแหง รามอินทรา กม.4 แจ้งวัฒนะ ศรีนครินทร์ อ่อนนุช ราชพฤกษ์ รังสิต เพชรเกษม สายไหม พระราม 2 งามวงศ์วาน พระราม 5 บางใหญ่ นวมินทร์ สะพานใหม่ เสรีไทย เพชรบุรี รามอินทรา กม.10 และศาลายา

² สาขาต่างจังหวัด จำนวน 11 สาขา เป็นสาขาต่างจังหวัดที่เปิดในปี 2559 เป็นต้นมา ได้แก่ สาขานครพนม มุกดาหาร นครราชสีมา นครสวรรค์ นครศรีธรรมราช อุตรดิตถ์ ลำปาง มหาสารคาม เชียงราย อุบลราชธานี และเชียงใหม่

ปี 2562 มีรายได้รวม จำนวน 548.29 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 และปี 2561 จำนวน 145.55 ล้านบาท และ 63.44 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 36.14 และร้อยละ 13.08 ตามลำดับ รายได้รวมในปี 2562 เป็นรายได้ทางทันตกรรม จำนวน 506.33 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 93.63 ของรายได้จากการให้บริการ เพิ่มขึ้นจากปี 2560 และปี 2561 ที่มีรายได้ทางทันตกรรมเท่ากับ 386.72 ล้านบาท และ 456.03 ล้านบาท ตามลำดับ โดยรายได้ทางทันตกรรมดังกล่าวจำแนกรายได้ตามกลุ่มสาขาที่เปิดในกรุงเทพฯ ปริมณฑล และสาขาต่างจังหวัด ดังนี้

- สาขาในกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีรายได้ทางทันตกรรม ปี 2562 จำนวน 419.08 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2560 เท่ากับ 77.12 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 22.55 และปี 2561 จำนวน 35.15 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9.16
- สาขาต่างจังหวัด มีรายได้ทางทันตกรรม ปี 2562 จำนวน 87.24 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 เท่ากับ 42.48 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 94.90 และปี 2561 จำนวน 15.14 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 21.00

การเพิ่มขึ้นของรายได้ทางทันตกรรมดังกล่าว มาจาก ตั้งแต่ปลายปี 2560 บริษัทฯ ปรับนโยบายด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นผลดีต่อการบริการในภาพรวม ประกอบกับศูนย์ทันตกรรมที่เปิดในต่างจังหวัดเป็นที่รู้จักและได้รับ

การยอมรับมากขึ้น รวมถึงการมุ่งเน้นให้บริการรักษาโดยทันตแพทย์เฉพาะทางที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และมีประสบการณ์ความพร้อมด้านอุปกรณ์การแพทย์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ ส่งผลให้จำนวนผู้รับบริการเพิ่มมากขึ้นจากการให้บริการที่ครอบคลุมพื้นที่และเข้าถึงกลุ่มผู้รับบริการมากขึ้น โดยในปี 2562 มีจำนวนครั้งที่ให้บริการทั้งสิ้น 198,129 ครั้ง เพิ่มขึ้นจากปี 2560 และปี 2561 ที่มีจำนวนครั้งการรักษาเท่ากับ 160,003 ครั้ง และ 168,308 ครั้ง ตามลำดับ

จากการที่บริษัทฯ มีจำนวนผู้รับบริการทางด้านทันตกรรมมากขึ้น ทำให้รายได้ส่วนอื่นๆ ที่อ้างอิงกับการรักษาทางทันตกรรมเพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกันในปี 2562 ดังนี้

- รายได้ค่าบริการทางการแพทย์ จำนวน 478.45 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 98.10 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 25.79 และเพิ่มขึ้นจากปี 2561 จำนวน 39.19 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 8.18
- รายได้ค่าบริการทางการแพทย์ จำนวน 24.70 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 14.42 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 140.27 และเพิ่มขึ้นจากปี 2561 จำนวน 8.53 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 52.70
- รายได้ค่ายาและเวชภัณฑ์ จำนวน 0.86 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปี 2560 จำนวน 0.05 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.76 และลดลงจากปี 2561 จำนวน 0.12 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 12.27
- รายได้ค่าวัสดุอื่น จำนวน 1.14 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปี 2560 จำนวน 0.05 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.48 และลดลงจากปี 2561 จำนวน 0.22 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 15.92
- รายได้ค่า X-Ray จำนวน 11.30 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 2.68 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 31.15 และเพิ่มขึ้นจากปี 2561 จำนวน 1.12 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 11.97

1.2.2 รายได้หลักอื่น ๆ ปี 2560 – 2562

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
รายได้จากการขายสินค้า	5.11	7.85	10.37
รายได้จากการให้บริการนำเที่ยว	2.13*	8.04	19.88
รวม	7.24	15.89	30.25

ในปี 2562 บริษัทฯ มีรายได้จากการขายสินค้า จำนวน 10.37 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 5.26 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 102.87 และเพิ่มขึ้นจากปี 2561 จำนวน 2.53 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 32.21 เมื่อเทียบกับปี 2560 และปี 2561 เป็นการเพิ่มขึ้นจากการที่ผู้รับบริการตัดสินใจทำฟันในรายการที่มีมูลค่าสูงมากขึ้น เช่น จัดฟันใส (Invisalign) งานรากฟันเทียม เป็นต้น นอกจากนี้บริษัทฯ ยังมีรายได้จากการให้บริการนำเที่ยว จำนวน 19.88 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 17.76 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 834.93 และเพิ่มขึ้นจากปี 2561 จำนวน 11.85 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 147.40 ส่วนใหญ่เกิดจากการจัดกรุ๊ปทัวร์สำหรับองค์กร (Corporate Trip) สำหรับปี 2560 รายได้จากการให้บริการนำเที่ยว จำนวน 2.13* ล้านบาท ถูกจัดประเภทรวมอยู่ในรายได้อื่น

1.2.3 รายได้อื่น ๆ ปี 2560 – 2562

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
รายได้ค่าสมาชิก	1.28	1.91	2.20
รายได้ฝึกอบรม	0.53	0.77	0.71
ดอกเบี้ยรับ	1.22	0.80	0.72
รายได้ค่าเช่า-บริการพื้นที่	3.31	4.29	2.35
อื่น ๆ	4.58	5.05	1.57
รวม	10.91	12.81	7.54

ในปี 2562 บริษัทฯ มีรายได้อื่น ๆ จำนวน 7.54 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปี 2560 จำนวน 3.36 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 30.84 และปี 2561 ลดลงจำนวน 5.27 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 41.13 ซึ่งเป็นการลดลงจาก

- รายได้ค่าเช่า-บริการพื้นที่ สาขานครราชสีมา เนื่องจากผู้เช่ายกเลิกการสัญญาเช่าพื้นที่
- รายได้จากการให้บริการนำเที่ยว จำนวน 2.13 ล้านบาท เนื่องจากในปี 2561 มีนโยบายทางบัญชีให้จัดประเภทรายได้ (เปลี่ยนเป็นรายได้หลักอื่นๆ ของกิจการ)
- รายได้จากแต้มสะสมหมดอายุในปี 2561 เนื่องจากยกเลิกการใช้งาน จำนวน 2.97 ล้านบาท

1.3 ต้นทุนบริการ

ต้นทุนบริการหลัก ปี 2560 – ปี 2562

	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562	
	ลบ.	ร้อยละ	ลบ.	ร้อยละ	ลบ.	ร้อยละ
ค่าตอบแทนทันตแพทย์	199.00	50.79%	221.91	47.01%	236.14	43.67%
ค่าเช่าสำนักงานและสาขา	52.87	13.49%	52.71	11.17%	51.57	9.54%
เงินเดือนพนักงานสาขา	53.81	13.73%	64.29	13.62%	70.10	12.96%
ค่าเสื่อมราคา	21.93	5.60%	21.32	4.52%	21.29	3.94%
ต้นทุนเวชภัณฑ์และวัสดุสิ้นเปลือง	30.58	7.80%	36.99	7.84%	40.07	7.41%
ค่าแليبทันตกรรม	17.68	4.51%	23.02	4.88%	31.80	5.88%
ค่าสาธารณูปโภค	12.15	3.10%	12.66	2.68%	13.35	2.47%
ต้นทุนบริการอื่น ๆ	2.37	0.60%	10.59	2.24%	23.48	4.34%
รวมต้นทุนบริการ	390.38	99.63%	443.49	93.95%	487.80	90.21%

หมายเหตุ : ร้อยละที่คำนวณได้ คิดจากต้นทุนบริการเปรียบเทียบกับรายได้จากการบริการ

ในปี 2562 บริษัทฯ มีต้นทุนบริการจำนวน 487.80 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 และปี 2561 จำนวน 97.42 ล้านบาท และ 44.31 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 24.96 และร้อยละ 9.99 ตามลำดับ ซึ่งต้นทุนบริการที่เพิ่มขึ้นจะเป็นไปตามการให้บริการรักษาทางการแพทย์ที่เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนบริการต่อรายได้จากการให้บริการในปี 2560 - ปี 2562 เท่ากับร้อยละ 99.63 ร้อยละ 93.95 และร้อยละ 90.21 ตามลำดับ โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญมาจาก

- ค่าตอบแทนแพทย์ในปี 2560 – ปี 2562 จำนวน 199.00 ล้านบาท 221.91 ล้านบาท และ 236.14 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 50.79 ร้อยละ 47.01 และร้อยละ 43.67 ตามลำดับ

- ค่าเช่าสำนักงานและสาขาในปี 2560 – ปี 2562 จำนวน 52.87 ล้านบาท 52.71 ล้านบาท และ 51.57 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.49 ร้อยละ 11.17 และร้อยละ 9.54 ตามลำดับ
- ค่าใช้จ่ายพนักงาน ในปี 2560 – 2562 จำนวน 53.81 ล้านบาท 64.29 ล้านบาท และ 70.10 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.73 ร้อยละ 13.62 และร้อยละ 12.96 ตามลำดับ เนื่องจากมีการปรับโครงสร้างเงินเดือนซึ่งเป็นผลจากการปรับค่าแรงขั้นต่ำ และปรับโครงสร้างค่าจ้างใหม่เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานได้
- ค่าเสื่อมราคาในปี 2560 – ปี 2562 จำนวน 21.93 ล้านบาท 21.32 ล้านบาท และ 21.29 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.60 ร้อยละ 4.52 และร้อยละ 3.94 ตามลำดับ เนื่องจากตั้งแต่ปี 2560 บริษัทฯ ไม่มีแผนขยายสาขา และไม่มีการลงทุนในด้านอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์เพิ่ม

ต้นทุนเวชภัณฑ์ และวัสดุสิ้นเปลืองในปี 2560 - 2562 จำนวน 30.58 ล้านบาท 36.99 ล้านบาท และ 40.07 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 7.80 ร้อยละ 7.84 และร้อยละ 7.41 ตามลำดับ การที่ต้นทุนเวชภัณฑ์ และวัสดุสิ้นเปลืองที่เพิ่มขึ้นเป็นไปตามสัดส่วนการให้บริการที่เพิ่มขึ้น และจากการเปิดให้บริการด้านความงามรวม 7 สาขา

- ค่าเล่าปันทันตกรรมในปี 2560 – ปี 2562 จำนวน 17.68 ล้านบาท 23.02 ล้านบาท และ 31.80 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.51 ร้อยละ 4.88 และร้อยละ 5.88 เป็นการเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนรายได้ทางทันตกรรม

1.4 ต้นทุนในการจัดจำหน่ายและค่าใช้จ่ายบริหาร

1.4.1 ต้นทุนในการจัดจำหน่าย

2. ต้นทุนในการจัดจำหน่าย ปี 2560 – ปี 2562

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
ค่าธรรมเนียมบัตรเครดิต	6.24	7.38	6.87
ค่าใช้จ่ายในการโฆษณาและส่งเสริมการขาย	8.05	4.36	2.02
เงินรางวัลการขาย	5.55	9.56	7.95
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	2.48	3.03	2.97
รวมต้นทุนในการจัดจำหน่าย	22.31	24.33	19.82

ในปี 2562 บริษัทฯ มีต้นทุนในการจัดจำหน่ายเท่ากับ 19.82 ล้านบาท ลดลงจากปี 2560 และปี 2561 จำนวน 2.50 ล้านบาท และ 4.51 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 11.19 และร้อยละ 18.54

ต้นทุนหลักที่สำคัญคือ ค่าธรรมเนียมบัตรเครดิต ค่าใช้จ่ายในการโฆษณาและส่งเสริมการขาย และเงินรางวัลการขาย ในปี 2562 บริษัทฯ มีค่าธรรมเนียมจ่ายจากบัตรเครดิตจำนวน 6.87 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 0.63 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.17 แต่ลดลงจากปี 2561 จำนวน 0.51 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.90 เนื่องจากในปี 2561 ผู้รับบริการจ่ายชำระค่าบริการต่าง ๆ ผ่านบัตรเครดิตมากขึ้น แต่ในปี 2562 ผู้รับบริการจ่ายชำระค่าบริการผ่านช่องทางทางการเงินมากขึ้นตามแคมเปญที่บริษัทจัดขึ้น ในขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านการโฆษณาและส่งเสริมการขายในปี 2562 ลดลงจากปี 2560 และปี 2561 จำนวน 6.03 ล้านบาท และ 2.34 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 74.91 และ 53.68 ตามลำดับ เป็นการลดลงจากค่าโฆษณาและส่งเสริมการขาย จากการยกเลิกโครงการ CLMV ขณะที่เงินรางวัลการขายในปี 2562 เพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 2.40 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 43.35 และลดลงจากปี 2561 จำนวน 1.60 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 16.79 เป็นผลจากนโยบาย Internal Happiness ที่ตอบสนองให้ตามความสามารถของแต่ละสาขา เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนในการจัดจำหน่ายต่อรายได้รวม ในช่วงปี 2560 – ปี 2562 พบว่า บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายต่อรายได้รวม เท่ากับ ร้อยละ 5.54 ร้อยละ 5.02 ร้อยละ 3.61 ตามลำดับ

2.1.1 ค่าใช้จ่ายบริหาร

ค่าใช้จ่ายบริหาร ปี 2560 – ปี 2562

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน	20.96	25.02	26.47
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	0.98	1.09	1.18
ค่าเช่าสำนักงาน	1.44	1.45	1.45
ค่าสาธารณูปโภค	0.77	0.79	0.39
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	0.93	1.39	1.28
ค่าตอบแทนกรรมการ	0.83	0.87	0.86
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	18.81	16.85	41.47
รวมค่าใช้จ่ายในการบริหาร	44.71	47.46	73.10

ในปี 2562 บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายในการบริหารเท่ากับ 73.10 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 และปี 2561 จำนวน 28.39 ล้านบาท และ 25.64 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 63.49 และ 54.04 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายพนักงานของสำนักงาน โดยในปี 2562 มีค่าใช้จ่ายพนักงานของสำนักงาน 26.47 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 และปี 2561 จำนวน 5.51 ล้านบาท และ 1.45 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 26.31 และ 5.80 ตามลำดับ จากการปรับปรุงโครงสร้างเงินเดือนซึ่งเป็นผลจากการปรับค่าแรงขั้นต่ำ เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานในปี 2561 นอกจากนี้ยังเกิดจากการปันส่วนของค่าเสื่อมราคามาเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหาร ค่าเช่าสำนักงาน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์ เป็นต้น

นอกจากนี้ในปี 2562 บริษัทฯ พิจารณาปิดสาขานครสวรรค์ทำให้มีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องเพิ่ม ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน จำนวน 0.21 ล้านบาท และจากการตัดจ่ายมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์บนพื้นที่เช่าของสาขานครสวรรค์ที่ปิดให้บริการ จำนวน 3.38 ล้านบาท รวมกับประเมินการด้อยค่าของอาคารและอุปกรณ์ที่มีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจด้อยค่าเป็นจำนวน 23.33 ล้านบาท จำแนกเป็นสินทรัพย์บนพื้นที่เช่า 16.27 ล้านบาท และจากอุปกรณ์จำนวน 7.06 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการบริหารต่อรายได้รวม ในช่วงปี 2560 – ปี 2562 พบว่า บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายในการบริหารต่อรายได้รวมเท่ากับร้อยละ 11.10 ร้อยละ 9.79 และ ร้อยละ 13.33 ตามลำดับ

2.2 ต้นทุนทางการเงิน

ในปี 2562 บริษัทฯ มีต้นทุนทางการเงินซึ่งเป็นดอกเบี้ยจ่ายประเภทเช่าซื้อจากการเช่าซื้อเครื่องมือแพทย์จำนวน 0.31 ล้านบาท ลดลงจากปี 2560 และปี 2561 จำนวน 0.62 ล้านบาท และ 0.38 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 66.51 และ ร้อยละ 54.95 ตามลำดับ เนื่องจากไม่มีการลงทุนด้านอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์เพิ่ม

2.3 อัตรากำไรขั้นต้น และกำไร(ขาดทุน) สุทธิ

ในปี 2562 บริษัทฯ มีกำไรขั้นต้น 52.95 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 และปี 2561 จำนวน 51.49 ล้านบาท และ 24.40 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นในปี 2560 – 2562 เท่ากับร้อยละ 0.37 ร้อยละ 6.05 และร้อยละ 9.79 เห็นได้ว่าอัตรากำไรขั้นต้นของบริษัทฯ เพิ่มขึ้นทุกปี

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณากำไร(ขาดทุน)สุทธิจะเห็นว่าในปี 2562 บริษัทฯ มีผลขาดทุนสุทธิ (27.09) ล้านบาท เป็นการขาดทุนสุทธิลดลงจากปี 2560 และปี 2561 ที่มีผลขาดทุนสุทธิ จำนวน (60.48) ล้านบาท และ (38.44) ล้านบาท ตามลำดับ โดยคิดเป็นอัตรากำไร(ขาดทุน)สุทธิในปี 2560 – 2562 เท่ากับร้อยละ (15.02) ร้อยละ (7.93) และร้อยละ (4.94) ตามลำดับ สาเหตุหลักเกิดจากสาขาที่เปิดในต่างจังหวัดที่มีรายได้ค่าบริการยังไม่ครอบคลุมต้นทุนที่เกิดขึ้น

ร่วมกับในปี 2562 บริษัทฯ ได้ทำการประเมินการด้อยค่าของอาคารและอุปกรณ์เนื่องจากมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจด้อยค่าเป็นจำนวน 23.33 ล้านบาท ซึ่งตัวเลขดังกล่าวถูกนำมาบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวน จึงส่งผลให้บริษัทฯ ขาดทุนในปี 2562 จำนวน 27.09 ล้านบาท อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณากำไร (ขาดทุน) สุทธิ แสดงให้เห็นว่า บริษัทฯ มีผลการดำเนินงานดีขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2560 และปี 2561

2.4 อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น

ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาบริษัทฯ ยังไม่มีการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้น โดยมีอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นในปี 2560-2562 คิดเป็นร้อยละ (17.19) ร้อยละ (12.76) และร้อยละ (10.13) ตามลำดับ และมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 321.58 ล้านบาท 280.97 ล้านบาท และ 253.88 ล้านบาท ตามลำดับ สาเหตุที่อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นลดลงในปี 2562 เนื่องจากบริษัทฯ มีผลขาดทุนสุทธิ 27.09 ล้านบาท จากผลการดำเนินงาน ตามนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทฯ ทำให้ปี 2562 จึงไม่มีการจ่ายปันผล

3. ฐานะทางการเงิน

3.1 สินทรัพย์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2560 – 2562 บริษัทฯ มีสินทรัพย์รวมจำนวน 422.27 ล้านบาท 379.77 ล้านบาท และ 340.25 ล้านบาทตามลำดับ โดยมีรายละเอียดของสินทรัพย์รายการสำคัญดังนี้

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2560 – 2562 บริษัทฯ มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดจำนวน 53.10 ล้านบาท 63.92 ล้านบาท และ 52.76 ล้านบาท ตามลำดับ ประกอบด้วยเงินสดในมือและเงินฝากธนาคารทั้งในรูปบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ บัญชีกระแสรายวัน และบัญชีเงินฝากประจำ ซึ่งมีการเพิ่มขึ้น หรือลดลง ตามการบริหารเงินสดปกติ

ลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2560 – 2562 บริษัทฯ มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนดังตารางข้างท้าย ตารางแสดงลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

หน่วย : ล้านบาท

	31 ธันวาคม		
	2560	2561	2562
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	2.15	4.02	7.26
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	0.96	1.89	3.22
ลูกหนี้อื่น ๆ	2.70	1.11	0.93
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ๆ สุทธิ	5.81	7.01	11.41

ตารางแสดงยอดลูกหนี้การค้าตามอายุหนี้ที่ค้างชำระ

หน่วย : ล้านบาท

ช่วงเวลา	31 ธันวาคม		
	2560	2561	2562
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	0.23	1.57	1.46
อายุหนี้ไม่เกิน 1 เดือน	1.74	2.10	4.38
อายุหนี้ระหว่าง 1 – 3 เดือน	0.14	0.20	1.18
อายุหนี้ระหว่าง 3 – 6 เดือน	0.01	0.08	0.17
อายุหนี้ระหว่าง 6 – 12 เดือน	0.04	0.08	0.15
อายุหนี้มากกว่า 12 เดือนขึ้นไป	0.11	0.09	0.12
รวม	2.26	4.12	7.45
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(0.13)	(0.29)	(0.24)
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	2.13	3.83	7.21

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2560 – 2562 บริษัทฯ มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียน บริษัทฯมีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น จำนวน 5.81 ล้านบาท 7.01 ล้านบาท และ 11.41 ล้านบาท ตามลำดับ ส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นจาก ลูกหนี้-พนักงาน ลูกหนี้-บริษัทท่องเที่ยว และลูกหนี้ Invisalign (จัดฟันแบบใส) ที่รับรู้ตามขั้นความสำเร็จของงานซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานทางบัญชีฉบับที่ 15 รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2562 โดยบริษัทฯ เริ่มบันทึกบัญชีตามมาตรฐานใหม่นี้ตั้งแต่ปี 2561 ทั้งนี้บริษัทฯ มีการให้เครดิตแก่ลูกหนี้เฉลี่ยเท่ากับ 30 วัน นับจากวันที่ลูกค้ามาใช้บริการ โดยสามารถคำนวณระยะเวลาเรียกเก็บหนี้เฉลี่ยในปี 2560-2562 ได้เท่ากับ 4.85 วัน 4.95 วัน และ 6.22 วัน ตามลำดับ

ทั้งนี้บริษัทฯ ประเมินค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญโดยประมาณจากลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้ และคาดการณ์เกี่ยวกับการชำระหนี้ในอนาคตของลูกหนี้เป็นกรณีพิจารณาอายุหนี้ที่ค้างชำระ ลูกค้านการค้าที่เกินกำหนดชำระมากกว่า 12 เดือน บริษัทฯจะตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560-2562 มียอดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจำนวน 0.13 ล้านบาท 0.29 ล้านบาท และ 0.24 ล้านบาท ตามลำดับ ณ สิ้นปี 2560-2562 มีลูกหนี้การค้าที่เกินกำหนดชำระมากกว่า 12 เดือน จำนวน 0.11 ล้านบาท 0.09 ล้านบาท และ 0.12 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้ฝ่ายบริหารเชื่อว่าได้บันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญไว้เพียงพอแล้ว

สินค้างเหลือ
ตารางแสดงสินค้างเหลือ

	31 ธันวาคม		
	2560	2561	2562
ทันตเวชภัณฑ์	9.24	9.77	11.25
ยาและเวชภัณฑ์	1.13	1.43	4.04
อุปกรณ์และวัสดุสิ้นเปลืองทั่วไป	2.56	2.26	2.28
สินค้างเหลือ	2.21	2.16	2.73
ค่าแลกเปลี่ยนตรรกมรดกบัญชี	-	0.16	0.31
	15.14	15.78	20.61
หัก ค่าเผื่อการลดมูลค่าสินค้า	-	(0.27)	(0.27)
รวม	15.14	15.52	20.34

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2560-2562 บริษัทฯ มีสินค้างเหลือจำนวน 15.14 ล้านบาท 15.52 ล้านบาท และ 20.34 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมูลค่าส่วนใหญ่คือ ทันตเวชภัณฑ์ (วัสดุทันตกรรม)

ในปี 2561 บริษัทฯ มีสินค้างเหลือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เท่ากับ 0.38 ล้านบาท

ในปี 2562 บริษัทฯ มีสินค้างเหลือเพิ่มขึ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เท่ากับ 4.82 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นจากวัสดุทันตกรรม ยาเวชภัณฑ์ต่าง ๆ โดยการสำรองให้เพียงพอต่อการให้บริการที่เพิ่มขึ้น และจากการเปิดให้บริการด้านความงามรวม 7 สาขา

ในปี 2560-2562 บริษัทฯ มีอัตราส่วนหมุนเวียนสินค้างเหลือ เท่ากับ 25.75 เท่า 28.93 เท่า และ 27.21 เท่า ตามลำดับ ส่งผลให้มีระยะเวลาขายสินค้างเฉลี่ย เท่ากับ 14.18 วัน 12.62 วัน และ 13.42 วัน ตามลำดับ

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ตารางแสดงที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

หน่วย : ล้านบาท

	31 ธันวาคม		
	2560	2561	2562
ที่ดิน	38.21	36.25	36.25
อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร	16.26	16.94	15.94
เครื่องมือและอุปกรณ์ทันตกรรม	95.41	83.89	72.67
เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	14.53	11.23	11.35
คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สำนักงาน	2.13	1.65	1.99
ยานพาหนะ	-	-	-
งานระหว่างก่อสร้าง	-	-	-
รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	166.54	149.96	138.20

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2560-2562 บริษัทฯ มีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ จำนวน 166.54 ล้านบาท 149.96 ล้านบาท และ 138.20 ล้านบาท ตามลำดับ

โดยในปี 2561 บริษัทฯ มีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ลดลงจากปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 16.58 ล้านบาท จากการตัดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ของบริษัทฯ ขณะที่มีการลดลงของที่ดินสาขา มหาสารคาม เท่ากับ 1.97 ล้านบาท จากการจัดประเภทเป็นอาคาร

ในปี 2562 บริษัทฯ มีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ลดลงจาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 11.75 ล้านบาท จากการตัดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ของบริษัทฯ

สินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว
ตารางแสดงสินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว

หน่วย : ล้านบาท

31 ธันวาคม			
	2560	2561	2562
สินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว	178.57	181.28	180.64
ค่าตัดจำหน่าย	(69.53)	(82.11)	(92.90)
ค่าเผื่อการด้อยค่า	0	0	(16.27)
สินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว-สุทธิ	109.04	99.17	71.47

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2560-2562 บริษัท มีสินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาว-สุทธิ จำนวน 109.04 ล้านบาท 99.17 ล้านบาท และ 71.47 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งสินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาวส่วนใหญ่เป็นอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานระยะยาว

โดยในปี 2561 บริษัท มีสินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาวลดลงจาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 9.87 ล้านบาท เนื่องจากตัดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์บนพื้นที่เช่า

ในปี 2562 บริษัท มีสินทรัพย์บนพื้นที่เช่าระยะยาวลดลงจาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 27.70 ล้านบาท โดยหลักจากการตัดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์บนพื้นที่เช่า จำนวน 11.86 ล้านบาท จากการตัดจ่ายมูลค่าคงเหลือของสาขานครสวรรค์ที่ปิดให้บริการ จำนวน 3.38 ล้านบาท จากการประเมินการด้อยค่าจำนวน 16.27 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นจากการต่อเติมตกแต่งอาคารรวมจำนวน 3.40 ล้านบาท

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2560-2562 บริษัท มีสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ ซอร์ฟแวร์คอมพิวเตอร์ จำนวน 1.73 ล้านบาท 1.03 ล้านบาท และ 2.26 ล้านบาท ตามลำดับ

ในปี 2561 บริษัท มีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนลดลงจาก ณ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 0.70 ล้านบาท เนื่องจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามงวดบัญชี และมีการตัดจ่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็นค่าใช้จ่ายจำนวน 0.28 ล้านบาท

ในปี 2562 บริษัท มีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเพิ่มขึ้นจาก ณ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 1.23 ล้านบาท เนื่องจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามงวดบัญชี และในปี 2562 มีการซื้อโปรแกรมระบบพัฒนาบุคลากร WISIMO จำนวน 1.61 ล้านบาท ซึ่งเป็นการฝึกอบรมออนไลน์ เพื่อต้องการพัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคลากร

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2560-2562 บริษัท มีสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี จำนวน 8.86 ล้านบาท 2.07 ล้านบาท และ 7.72 ล้านบาท

ในปี 2561 บริษัท มีสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีลดลง ณ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 6.79 ล้านบาท เนื่องจากมีการทบทวนประมาณการผลการดำเนินงานใหม่ทำให้ใช้สิทธิขาดทุนสุทธิลดลง และจากสัญญาเช่าดำเนินงานการตัดจ่ายค่าเช่าและสิทธิการเช่าที่กรมสรรพากรได้ออกคำสั่งที่ ทป.299/2561 ให้ตัดจ่ายตามส่วนแห่งระยะเวลาการเช่าทรัพย์สินซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์บัญชี ทำให้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีที่เคยบันทึกไว้ลดลงทั้งจำนวน

ในปี 2562 บริษัท มีสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีเพิ่มขึ้น ณ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 5.65 ล้านบาท จากค่าเผื่อการด้อยค่าสินทรัพย์

3.2 หนี้สิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2560 – 2562 บริษัทฯ มีหนี้สินรวมจำนวน 100.70 ล้านบาท 98.81 ล้านบาท และ 86.37 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดของหนี้สินรายการสำคัญดังนี้

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2560 – 2562 บริษัทฯ มีเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวน 72.25 ล้านบาท 81.85 ล้านบาท และ 80.11 ล้านบาท ตามลำดับ

ในปี 2561 บริษัทฯ มีเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นเพิ่มขึ้น จาก ณ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 9.59 ล้านบาท ส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นจาก ค่าแพทย์ค้างจ่าย ค่าแล็บค้างจ่าย และโบนัสค้างจ่าย ขณะที่มีการลดลงของ เจ้าหนี้ค่าทรัพย์สิน และ เจ้าหนี้เงินประกันผลงาน

ในปี 2562 บริษัทฯ มีเจ้าหนี้และเจ้าหนี้อื่นลดลง จาก ณ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 1.74 ล้านบาท ส่วนใหญ่ลดลงจากโบนัสค้างจ่าย เนื่องจากผลประกอบการบริษัทฯ ยังขาดทุนจึงงดการจ่ายโบนัสประจำปี 2562

ในปี 2560 - 2562 บริษัทฯ มีอัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้ เท่ากับ 5.28 เท่า 5.76 เท่า และ 6.02 เท่า ตามลำดับ ส่งผลให้มีระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย เท่ากับ 69.07 วัน 63.41 วัน และ 60.59 วัน ตามลำดับ ซึ่งบริษัทฯ ได้ทบทวนเครดิตจาก เจ้าหนี้การค้าเฉลี่ยประมาณ 60-90 วัน ทำให้อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย และระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย ส่งผลให้ ณ 31 ธันวาคม 2560-2562 บริษัทฯ มี Cash Cycle เท่ากับ -50.05 วัน -45.84 วัน และ -40.96 วัน ตามลำดับ

หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน

ตารางแสดงหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน

	31 ธันวาคม		
	2560	2561	2562
หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	7.64	11.84	0.68
หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินที่ถึงกำหนดชำระเกิน 1 ปี	12.45	0.68	-
รวมหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	20.09	12.52	0.68

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2560 – 2562 บริษัทฯ มีหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน จำนวน 20.09 ล้านบาท 12.52 ล้านบาท และ 0.68 ล้านบาท ตามลำดับ

ในปี 2561 บริษัทฯ มีหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินลดลง จาก ณ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 7.57 ล้านบาท โดยลดลงจากการจ่ายชำระหนี้ค่างวดตามสัญญาเช่า

ในปี 2562 บริษัทฯ มีหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินลดลง จาก ณ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 11.84 ล้านบาท โดยลดลงจากการจ่ายชำระหนี้ค่างวดตามสัญญาเช่าการเงิน และไม่มีการทำสัญญาเช่าเพิ่มในด้านอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์

3.3 ส่วนของผู้ถือหุ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของปี 2560 - 2562 บริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้นรวมจำนวน 321.58 ล้านบาท 280.97 ล้านบาท และ 253.88 ล้านบาท ตามลำดับ

ในปี 2561 บริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้น ลดลงจาก ณ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 40.61 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ มีผลดำเนินงานขาดทุน

ในปี 2562 บริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงจาก ณ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 27.09 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ มีผลดำเนินงานขาดทุน

4. สภาพคล่อง

บริษัทฯ มีอัตราส่วนสภาพคล่อง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ถึง 2562 เท่ากับ 1.43 เท่า 1.19 เท่า และ 1.36 เท่า ตามลำดับ อัตราส่วนสภาพคล่อง เกิดจากรายการสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งหากพิจารณาจากอัตราส่วนสภาพคล่องในปี 2561 พบว่า มีอัตราส่วนสภาพคล่องลดลงจากปี 2560 และเพิ่มขึ้นจากปี 2561 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 - 2562 บริษัทฯ มีสินทรัพย์หมุนเวียนรวมจำนวน 114.05 ล้านบาท 111.45 ล้านบาท และ 109.87 ล้านบาท ตามลำดับ และหนี้สินหมุนเวียนรวมจำนวน 79.90 ล้านบาท 93.69 ล้านบาท และ 80.79 ล้านบาทตามลำดับ

นอกจากนี้ หากพิจารณาจากอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว พบว่า บริษัทฯ มีอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเวียน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 - 2562 เท่ากับ 1.24 เท่า 1.02 เท่า และ 1.11 เท่าตามลำดับ โดยในปี 2562 บริษัทฯ มีอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วลดลงจากปี 2560 และเพิ่มขึ้นในปี 2561

5. กระแสเงินสด

ตารางแสดงกระแสเงินสด

หน่วย : ล้านบาท

	31 ธันวาคม		
	2560	2561	2562
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงาน	(9.92)	13.11	22.65
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) ในกิจกรรมลงทุน	(8.10)	5.28	(21.97)
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมจัดหาเงิน	(6.99)	(7.57)	(11.84)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	(25.01)	10.81	(11.16)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ 1 ม.ค.	78.12	53.10	63.92
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ 31 ธ.ค.	53.10	63.92	52.76

บริษัทฯ มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 - 2562 จำนวน 53.10 ล้านบาท 63.92 ล้านบาท และ 52.76 ล้านบาทตามลำดับ โดยมีรายละเอียดการได้มาและการนำไปใช้ของกระแสเงินสด ดังนี้

ในปี 2560 - 2562 บริษัทฯ มีกระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน (9.92) ล้านบาท 13.11 ล้านบาท และ 22.65 ล้านบาท

ในปี 2560 - 2562 บริษัทฯ มีกระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) ในกิจกรรมลงทุน จำนวน (8.10) ล้านบาท 5.28 ล้านบาท และ (21.97) ล้านบาท โดย

- ปี 2560 มีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุน จำนวน 8.10 ล้านบาท จากการซื้อสินทรัพย์ถาวรจำนวน 6.70 ล้านบาท จ่ายชำระหนี้ค่าสินทรัพย์จำนวน 13.83 ล้านบาท และจ่ายค่าสินทรัพย์บนพื้นที่ระยะยาวจำนวน 2.53 ล้านบาท

- ปี 2561 มีกระแสเงินสดได้มาในกิจกรรมลงทุน จำนวน 5.28 ล้านบาท โดยหลักเกิดจากการเงินลงทุนระยะสั้น จำนวน 40.00 ล้านบาท ควบคู่กันกับการซื้อสินทรัพย์ถาวรจำนวน 4.56 ล้านบาท จ่ายชำระหนี้ค่าสินทรัพย์ จำนวน 2.24 ล้านบาท และจ่ายค่าสินทรัพย์บนพื้นที่ระยะยาวจำนวน 2.71 ล้านบาท
  - ปี 2562 มีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุน จำนวน 21.97 ล้านบาท โดยหลักมาจากการซื้ออุปกรณ์ จำนวน 15.30 ล้านบาท จ่ายค่าสินทรัพย์บนพื้นที่ระยะยาวจำนวน 3.81 ล้านบาท ปรับปรุงอาคารจำนวน 3.40 ล้านบาท และซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจำนวน 1.68 ล้านบาท
- ในปี 2560 – 2562 บริษัทฯ มีกระแสเงินสดได้มา(ใช้ไป)ในกิจกรรมจัดหาเงิน จำนวน (6.99) ล้านบาท (7.57) ล้านบาท และ (11.84) ล้านบาท จากการชำระหนี้ตามสัญญาเช่าทางการเงิน

6. ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินงานหรือฐานะการเงินในอนาคต

การถูกฟ้องร้องจากผู้ให้บริการ

ปัจจุบัน ประชาชนรับทราบข้อมูลในเรื่องสิทธิของผู้ป่วยหรือผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับภาครัฐได้ออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองและเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ป่วยหรือผู้บริโภค โดยอำนวยความสะดวกในการดำเนินคดีกับผู้ให้บริการสถานพยาบาลตลอดจนบุคลากรทางการแพทย์มากขึ้น จึงอาจส่งผลให้บริษัทฯ มีความเสี่ยงจากการถูกฟ้องร้องจากการให้บริการด้านการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น หากมาตรฐานหรือผลการให้บริการทางทันตกรรมของบริษัทฯ ไม่เป็นไปตามที่ผู้ให้บริการคาดหวัง

อย่างไรก็ดี บริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญในการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพการให้บริการ การคัดกรองทันตแพทย์ และผู้ช่วยทันตแพทย์ รวมทั้งคำนึงถึงสิทธิของผู้ป่วย การบริหารความคาดหวังของผู้ใช้บริการ โดยมีการให้ผู้มาใช้บริการประเมินความพึงพอใจในการให้บริการ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการของบริษัทฯ ต่อไป นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังจัดให้มีช่องทางในการรับข้อเสนอแนะ คำติชม หรือข้อร้องเรียนต่างๆ ผ่านช่องทางที่หลากหลาย โดยบริษัทฯ มีกระบวนการรายงานและแก้ไขปัญหาเมื่อมีคำร้องเรียนจากผู้ให้บริการเพื่อเป็นการบริหารความพึงพอใจของผู้ใช้บริการได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งบริษัทฯ ยังมีการปรับปรุงคุณภาพและมีเครื่องมือชั่วคราวให้บริการให้ได้ตามมาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง

การแข่งขันในธุรกิจการให้บริการด้านทันตกรรม

ปัจจุบัน การแข่งขันในธุรกิจการให้บริการด้านทันตกรรมในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น จากการที่มีจำนวนผู้ประกอบการใหม่ที่เพิ่มขึ้น ทั้งการแข่งขันในด้านราคา การแข่งขันในด้านคุณภาพการให้บริการและความเชี่ยวชาญทางการแพทย์ ประกอบกับการเปิดเสรีการค้าภายใต้ข้อตกลงของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ซึ่งคาดว่าจะส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้นจากผู้ประกอบการรายใหม่จากกลุ่มประเทศอาเซียนที่ขยายธุรกิจด้านการให้บริการด้านทันตกรรมเข้ามาในประเทศไทย

อย่างไรก็ดี บริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญในการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการ รวมถึงมีการจัดการส่งเสริมทางการตลาดให้เหมาะกับกลุ่มลูกค้าแต่ละประเภท นอกจากนี้บริษัทฯ ยังจัดให้มีช่องทางประชาสัมพันธ์ และมีการตอบข้อซักถามผ่านสื่อต่างๆ อาทิเช่น ศูนย์บริการลูกค้าสัมพันธ์ และสื่อโซเชียลมีเดียต่างๆ เป็นต้น และมีการอบรมพนักงานผู้ดูแลสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็วแก่ผู้ที่สนใจเข้ารับบริการ เพื่อเตรียมรับมือกับการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นและเพื่อรักษาสถานะลูกค้าของบริษัทฯ